Waarnemingen juli-september 2018

Ellen de Bruin

FOTO: ELLEN DE BRUIN

Grote Stern vliegt ook boven Amsterdam

Zomer en nazomer. Een prachtige tijd, zeker met een Indian summer als dit jaar. De trek komt weer op gang. Een vrij nieuwe ontwikkeling zijn de aanvullende waarnemingen met behulp van geluidsopnamen. Het voordeel is niet alleen dat je deze 's nachts kan laten draaien (en zelf lekker kan slapen), maar ook: "the advantage of recording in rather birdless city surroundings becomes obvious: besides the usual traffic and the occasionally drunk there are very few distractions" (Pelikan, The Sound Approach, 2018). De resultaten zijn bijzonder interessant; er vliegen soorten over de stad die je niet snel zou verwachten. Zo komen soorten als Woudaap en Grote Stern opeens in deze rubriek terecht, zonder dat iemand ze daadwerkelijk heeft waargenomen. Volgens de telregels van de CDNA is een "waarneming van een opgenomen, door de waarnemer zelf op het moment van opnemen niet gehoord geluid" echter niet telbaar voor je eigen streeplijst; zie ook de telregels op de website van dutchbirding.

Zorg dat je je waarnemingen van het 4e kwartaal 2018 tijdig hebt opgevoerd op waarneming.nl. Voeg bij interessante waarnemingen zoveel mogelijk informatie toe, zoals aantal, geslacht, kleed, gedrag en telmethode. En bij (regionale) zeldzaamheden het liefst een bewijsplaatje of een geluidsfragment.

WATERVOGELS

Op 17/8 en 2/9 vliegen er resp. 2 en 1 **Casarca's** naar zuidwest/zuid over de Vijfhoek (GvD, SH) en op 27/8 vliegt er 1 naar zuid in het Diemerpark (FvG). Op 11/8 1 vogel op de Kinseldam en 26-28/7 2 vogels aan de Poppendammergouw (NA, SH). Tot 21/8 pleistert er een Casarca in Westpoort, ook het vorige kwartaal daar waargenomen. De vogel is niet geringd maar wel erg tam: "tot op 15 meter benaderbaar vanaf mijn boot" (André van Vliet). Tja, hoe wild is zo'n eend dan...
Pijlstaart hoogste aantal: 27 in de Kinselbaai 22/9 (LIJ).
Zomertaling hoogste aantal: 13 in Polder IJdoorn 12/8 (GvD).
Krooneend hoogste aantallen in september op het IJmeer cq. de Gouwzee tussen 8-30/9 max. 230-250 ex.

Een **Witoogeend** wordt gemeld op 19/8 in Polder IJdoorn; "kort t.p.; daarna met 2 Wilde Eend naar west" (Rob Bekebrede).
Twee waarnemingen van **Brilduiker** in juli: 17/7 IJmeer (WvdS), 23/7 Haven Ballast (GvD), beide 1 vrouwtje.
Grote Zaagbek in de periode 24-30/9 max. 4 v. overvliegend Muider kust (WP, RBe).
Middelste Zaagbek in de periode 25-30/9 max. 2 v. overvliegend Vijfhoek (SH, WP, FV, EdB, RivD).
Een vroege waarneming van **Kuifduiker** op de Gouwzee: 25/9 (JA). **Geoorde Fuut** zat in de periode 21-26/7 op het IJmeer (Waterland; 1e wrn. Hans Niekus), en in de periode 12/8-13/9 max. 2 in Haven Ballast (1e wrn. EdB, RivD).
Op 20/7 vliegen twee 1kj **Zwarte Ooievaars** naar noord over A'dam-Oost; "traag overcirkelend, samen met een witte" (ZH) en op 22/7 een ex. naar zuidoost over Botshol "hoog en ver" (FvG). Op 5/8 schroeven er 6 op en verdwijnen in zuidelijke richting boven Hogewey, stedelijk gebied in Weesp (RivD, EdB).
Jonge **Ooievaars** worden gemeld vanuit Amstelpark (ZH), Centrum (RV), Kalfjeslaan (ZH, FvG), Vondelpark (RBos), Uithoorn (RV, Fred Scholte), Bovenkerkerpolder (AS, AJ) en Osdorper Binnenpolder-Zuid (PM). Op deze laatste plek op 11/9 en 12/9 het hoogste aantal van 19 vogels t.p. (JvB, PT).
Hoogste aantal van **Lepelaar**: 66 op 30/7; uiteraard op de Kinseldam, waar deze soort jaarlijks tot broeden komt.
Gebieden waar de **Roerdomp** veelvuldig gezien is: 1-7/7 en 30/9 Schinkelbos, 8/7-20/9 Ilperveld, 17/7-0/8 Polder IJdoorn en 8/7-6/9 Volgermeer.
Nachtelijke geluiden van **Woudaap** werden vastgelegd op 23/8 in de Weteringschansbuurt (SH) en op 28/8 in de Watergraafsmeer (GvD). Beide geluidsopnamen zijn bevestigd door Lukas Pelikan, auteur van het artikel *'Grumpy gnomes and allies'* (aug. 2018), te vinden op de website van The Sound Approach.
Naast Artis en de jaarlijks terugkerende gevallen in Duivendrecht (periode 2-23/7) werden **Kwakken** gezien in de Watergraafsmeer, A'dam-Oost, golfbaan Amsterdam Old Course, Gaasperplas, Nesciobrug, Flevopark, Over Bijlmer, Venserpolder, Vliegenbos. Nachtopnamen van deze soort op 4 data tussen 1/7 en 29/8 Watergraafsmeer (GvD) en op 28/8 Weteringschansbuurt (SH). Neemt de soort toe buiten Artis?
Op 8/7 een ongedocumenteerde waarneming van een **Koereiger** aan de Uitdammerdijk, "hoogte winnend en wegvliegend" in oostelijke richting; "kleine witte reiger met relatief korte gele snavel, relatief korte poten met donkere tenen" (Tina Leguijt, Simon Vink). Het zou de 3e juli-waarneming zijn in de Amsterdamse regio.
Purperreigers worden vooral gezien in het Ilperveld, periode 3/7-20/9, 7/7-14/9 Vijfhoek en Muider kust, 1/7-14/8 Polder IJdoorn en 6/7-16/9 in de polders rondom Weesp (Gemeenschaps-, Bloemendaler- en Aetsveldsche Polder). Ook worden aardig wat 1kj vogels gemeld; de soort zit duidelijk in de lift.
Dit kwartaal werden vanaf 26/7 relatief veel **Kleine Zilverreigers** waargenomen. De meeste waarnemingen zijn net als vorig jaar in Waterland, maar ze worden ook gezien in het Diemerpark, nl. op 2/9 en 25/9 max. 4, op de Vijfhoek en aan de Muider kust in

de periode 31/7-1/9, Kinseldam/Polder IJdoorn 31/7-25/9, Volgermeer 26/7-25/8 max. 2 en in de Aetsveldsche Polder op 30/7 en 1/9.
Dit voorjaar hebben 50 paar **Lepelaars** op de Hoeckelingsdam (Kinseldam, red) gebroed. De kolonie Lepelaars vestigde zich in 2013 met 4 paar, vorig jaar maakten 50 paar er een nest. Dit is nu verreweg de grootste kolonie van Amsterdam en omstreken (bron: natuurwerkdag.nl).

ROOFVOGELS & UILEN

Vanaf 31/8 tot het einde van september wordt de **Visarend** waargenomen. Tijdens het gehele kwartaal een vogel in de Afrikahaven (1e wrn PM); "pleistert in een hoogspanningsmast in de Westhoffplas maar doet kennelijk de boodschappen in Amsterdam" (RBos) en de Vijfhoek en Muider kust (13-22/9, 1e wrn WP).
De **Wespendief** werd op vele plekken waargenomen. Naast de gebruikelijke plek, het Amsterdamse Bos en Thijssepark (1/7-2/9) vlogen er in de periode 15/8-8/9 in totaal 6 over de Vijfhoek (GvD, SH, WP, GK, FV, RB, RivD, EdB). In de periode 26/8-2/9 in totaal 4 over de Aetsveldsche Polder (EdB, RivD).
Het broedgeval in het Amsterdamse Bos wordt na ontdekking van het nest met in ieder geval 1 jong op 8/8 goed gemonitord (ZH), en is leuk om te lezen op waarneming.nl. Later in augustus een aantal voedselvluchten van het mannetje waargenomen; het vrouwtje laat zich slechts éénmaal zien, op 17/8. Laatste waarneming 2/9 "juveniel rustend en poetsend op ca. een meter boven het nest."
De enige waarneming van **Rode Wouw** deze periode was op 4/7 in het Amsterdamse Bos; "merkwaardige soort voor deze contreien in de eerste week van juli. Gleed door in de richting van de stad" (ZH).
Op 2/7 vliegt er een **Zeearend** naar zuidoost in Zuidoost; "met het blote oog terwijl ik voor een rood licht stond te wachten. Vloog niet al te hoog richting zuid met een of twee alarmerende meeuwen om hem heen. Verderop, boven de ring/Nelson Mandelapark, enkele rondjes draaiend waar ik hem achter bebouwing kwijtraakte. Witte staartpennen omlijnd met donkere randen en witte vensters aan binnenste handpennen meest in oog springend. Vermoedelijk dezelfde vogel die om 13:00 over Den Helder in zuidelijke richting vloog. De afstand hemelsbreed is 70km, dat betekent dat de vogel gemiddeld 35km/u heeft gevlogen" (Willem Wind). Twee maanden later, op 2/9 vliegt er een onvolwassen vogel over de Aetsveldsche Polder en een uurtje later 1, ook onvolwassen, over Het IJ (JLK); mogelijk dezelfde vogel? Op 28/9 een subadult over de Vijfhoek (SH, WP) en 3 kwartier later over de Aetsveldsche Polder (NvdW), waar een dag later 2 vogels worden gezien, adult of subadult; "beide veel wit in de staart" (EdB, RivD).

FOTO: WILL SCHEP

Visarend in de Afrikahaven, 2 september 2018

Eén waarneming van **Blauwe Kiekendief** in dit kwartaal: 8/9 Sloterdijk 1 vrouwkleed naar zuid (JM).
Een verder niet gedocumenteerde **Roodpootvalk** werd gemeld op 25/9 over de Vijfhoek vliegend in zuidelijke richting; "blauwachtige valk met zwarte oogvlek, roodachtige poten, strepenpatroon zoals bij Smelleken ontbrekend" (AS).
Op de Vijfhoek jagende **Smellekens**: op 24/8 een vrouw (WvdS) en op 29/9 een man (SH, RB).
Jonge **Slechtvalken** worden gemeld bij Schiphol, Amerikahaven, Hemweg, IJburg, A'dam-Oost en Westpoort.
Steenuil wordt gezien in de Bovenkerkerpolder. Soms worden waarnemingen van uilen automatisch vervaagd, niet alleen uit oogpunt van bescherming maar ook in verband met de privacy van de bewoners; vele nestkasten hangen in tuinen of op erven.

STELTLOPERS

In de Volgermeerpolder een vrouwtje en een juveniele **Steltkluut** op 13/7 (SH, WP), hier ook gezien op 19/7 (WvdS). En op 18/7 2 adult en 1 jong (W. Roosen). In de periode 17/7-2/8 meerdere Steltkluten in Polder IJdoorn; max. 5 ex. (4 ad. en 1 juv.; 1e wrn SH). De meeste **Kluten** werden wederom gezien in Polder IJdoorn, in de periode 1-31/7 een maximum van 35 vogels op 1/7 (Maarten Hotting). De enige augustuswaarneming is op 14/8, 1 vogel op de Kinseldam (SH, WP, EV).
Waarnemingen van **Goudplevier** met meer dan 300 ex.: 14/9 en 15/9 Bovenkerkerpolder (AJ, PT), 10/9 Blijkmeer (MS), 15/9 Overlekergouw (Henri Wals). Twee **Zilverplevieren** laten zich zien op 1/8 in de Volgermeer (Menno Huizinga), 1 vogel vliegt over de Vijfhoek op 24/8 (SH) en op 29/9 (RB) en 1 over de Aetsveldsche Polder op 1/9 (EdB, RivD).
De enige 2 juveniele **Bontbekplevieren** worden gemeld in het Ilperveld (Willem Doelman). Jonge **Kleine Plevieren** worden gezien in Lutkemeerpolder 8/7 (Frank van de Velde), Kinsel 2/7 (WP), Volgermeer 1/8 (SH), Polder IJdoorn periode 4/7-25/7 (velen), waarvan 1 vogel geringd als juveniel op 9/6 te Elst (SH). Geen meldingen van het Landje van Geijsel. Op 20/8 een **Morinelplevier** "twee keer luid roepend" over de Noorder- of Rietpolder te Muiden; geen geluidsopname (Jeroen Brandjes).
Op 11/8 en 14/9 staan resp. 2 en 1 **Rosse Grutto's** op de Kinseldam (PR, WP). Op 9/9 vliegt er 1 over Polder IJdoorn (Alwin Borhem), en op 23/9 1 naar NW over de Vijfhoek (SH, WP).
Hoogste aantal van **Regenwulp**: op 20/8 60 vogels naar ZW over de Vijfhoek (GvD);

FOTO: MARIANNE SLOT

Goudplevier, 20 september 2018

laatste waarneming 29/9 (was vorig jaar 30/8!); 1 overvliegende vogel Muider kust (FvG, LIJ).
Slechts 1 dag, nl. op 25/7 bevinden zich 2 **Poelruiters** in Polder IJdoorn (EdB, FvG, LIJ). Op 19/7 maar liefst 18 **Groenpootruiters** in Polder IJdoorn (NvdW). Op 29/8 vliegen er 24 over de Vijfhoek (FV).
Hoogste aantallen **Witgat**: 11 vogels in het Schinkelbos op zowel 29/7 als 14/8 (Theo van Bokhoven). Op 22/8 17 ex. overvliegend Vijfhoek (FV). Hoogste aantal **Bosruiter**: 10 op 22/7 in Polder IJdoorn (Christophe Reijman).
Steenlopers zijn typische vogels van de kust, maar soms duiken ze op aan de randen van het IJmeer: 19/7 en 22/7 Polder IJdoorn (NvdW, GK), 28/7-10/8 Kinseldam (Pieter van Franeker), en 31/8 en 2/9 3 ex. op IJburg (Alfred de Weerd, AS, FvG).
Slechts 1 melding van **Kanoet** dit kwartaal: 15/9 Volgermeer (WP).
In Polder IJdoorn t.o.v. vorig jaar veel meldingen van **Kleine Strandloper**: in de periode 12-24/7 max. 7 ex. op 20/7 (AT). Idem van **Krombekstrandloper**: in de periode 1-26/7 ook max. 7 ex. op 25/7 (FvG).
Een **Temmincks Strandloper** wordt slechts op 2 dagen gezien in de Volgermeer: 24-25/8 (René Beekvelt, WP).
Bonte Strandlopers worden gezien op de Kinseldam en in Polder IJdoorn. Op 30/8 worden er 5 juv. gemeld in de Volgermeer (NA).
Het maximale aantal van **Kemphaan** in Polder IJdoorn ligt in de periode 17/7-27/7 op190 ex. op 22/7 (FvG). Op 1/7 en 2/7 is er een vóór-piekje van aantallen tussen de 125 en 168.

MEEUWEN & STERNS

Hoogste aantal **Zwartkopmeeuw**: 25 stuks 10/7 Ilperveld (AT).
Vanaf 9/8 worden **Dwergmeeuwen** gezien, vooral aan de Muider kust. Hoogste geschatte aantal hier 250 op 21/9 (WP, SH). 14/8 Kinseldam 3 vogels (EV). 24-30/9 IJburg max. 12 ex. op 24/9 (WS).
Normaliter is augustus de maand voor **Reuzensterns**, maar dit jaar zijn ze, net als in 2016 er vroeg bij. De eerste wordt gezien op 7/7 in Polder IJdoorn (WvdS). Klassieke plek is de Kinseldam, waar ze voor het laatst gezien worden op 27/9, met een max. van 16 vogels op 30/8 (WP). Bij IJburg is een verondieping, waar er maximaal 3 regelmatig rusten in de periode (10/8-27/9). Deze vogels worden regelmatig foeragerend rondom de Vijfhoek gezien. Aan de Muider kust worden ze aanmerkelijk minder waargenomen; 20/8 1 ex., 21/8 2 ex., 24/9 5 ex. en 28/9 2 ex. (NvdW , Piet van der Werf, WP). Minder gebruikelijke plekken: 2 foeragerende vogels boven de Gouwzee aan de noordwestkant van Marken 3/8 (EdB). Op 9/8 1 ad. naar NW over de Muidertrekvaart (Carel de Vink) en op 20/8 een vogel naar NW over het Science Park (ZH). 27/8, 28/8, 8/9 steeds 2 vogels over het Diemerpark (FvG). 1/9 Watergraafsmeer, geluidsopname (GvD).
Op 18/8 vliegt een **Dwergstern** in westelijke richting langs de Muider kust (WS, HvO).
Op 20/9 wordt er 1 gemeld langs de Uitdammerdijk thv het Kinselmeer; “geen foto beschikbaar, zat ver weg op een paaltje in het water. Gezien via de telescoop. Geheel grijs op de vleugel, geen donkere streep zoals bij de visdief. Wit voorhoofd, gele snavel met zwarte punt” (Ton van den Oudenalder).
Van een **Grote Stern** wordt een geluidsopname gemaakt op 20/7 0:39 in de Watergraafsmeer (GvD).
Drie **Witvleugelsterns** foerageren langs de kust bij Muiden op 18/8; “scherp afgetekende witte bovenkant staart-bovenrug” en een 1kj is op 19/8 ook nog ter plekke (HvO, EH, LIJ, WS).
In augustus grote aantallen **Zwarte Stern** op het IJmeer: 18-14/8 max. 2000, en op 19/8 en 27/8 worden er zelfs ca. 5000 gemeld (Harry de Klein, SH, WP). Laatste waarneming hier op 28/9 (WP). Op IJburg pleistert een vogel vanaf 25/9 tot einde kwartaal (velen).
Slechts 2 waarnemingen in Waterland: op 20/8 1 en op 22/9 5 omgeving Kinseldam (SH, WP). Opvallende waarneming zijn de 11 ex. die naar het zuiden trekkend over het A’dam-Rijnkanaal thv Weesp op 25/8 (EdB, RivD).
Tijdens onstuimig weer (WZW6) worden op 21/9 2 **Kleine Jagers** gezien langs de Muider kust (SH, WP). Op 24/9 is de wind NW3 en vliegen er 2 langs IJburg (WS, Alex Buhr).

HOENDERS, DUIVEN & SPECHTEN

Van **Patrijs** weer alleen meldingen van Schiphol, in de periode 9/7-0/9 met op 28/7 5 juveniele vogels (RR), wat dan weer een beetje hoop geeft.
Waterral 23/7 1 juv. Polder IJdoorn (GK). In de periode 19-28/7 wordt in Polder IJdoorn **Porseleinhoen** waargenomen; op de 19e en de 20e wordt specifiek een juveniel genoemd (NvdW, GK, EH). Kunnen we daaruit concluderen dat er net als vorig jaar een broedgeval is geweest?

Erg vroeg zijn de waarnemingen van 5 **Kraanvogels** over het Rembrandtpark op 16/8 (Sien Kok) en van 10 ex. over het Diemerbos op 22/9 (EV). Van beide waarnemingen is er geen foto, waardoor andere soorten zoals Zwarte Ooievaar niet uit te sluiten zijn. Toch noem ik ze hier, want het is een soort die qua aantal behoorlijk in de lift zit, ook in Duitsland, met name de Diepholzermoorniederung. In Nederland waren in 2018 32 paren aanwezig (vorig jaar 22). Nieuwe broedplekken liggen in Noord-Brabant en Limburg. Door de droogte dit jaar viel het landelijke broedsucces tegen, maar ook recreatiedruk eist zijn tol; 12 paar kreeg kuikens, slechts 7 jongen zijn groot geworden (bron: kraanvogels.net).
Een onzekere **Draaihals** wordt gemeld vanuit de auto op de A1, vliegend richting Vijfhoek; "golvende spechtvlucht, bruingrijs zonder witte delen, formaatje slanke Spreeuw" en "bruine vogel, golvende spechten-vlucht, tikkeltje kleiner dan Spreeuw" (RB, Edial Dekker), Bij een bushalte van station Sloterdijk wordt op 31/8 wel een zeker ex. waargenomen, "op het spoortalud. Ril beest wat in de bosjes blijft en daardoor niet makkelijk te zien is. Soms kortstondig op het geklepelde deel" (JM).
Kleine Bonte Specht wordt gemeld op 21/7 overvliegend in A'dam-Noord; "hele kleine specht, zeer duidelijke witte stippen in de vleugels en de rand van de staart" (Jacob Garvelink). Op 31/8 op de Vijfhoek, en een dag later, 1/9 2 vogels; "kwamen van verre aan uit NNW" (SH, WP, GvD, FV).

ZANGVOGELS

De laatste **Koekoek** wordt gezien op 31/8 op de Vijfhoek, zoals meestal deze tijd een juveniele vogel (SH, WP).
Op 12/9 wordt de laatste **Gierzwaluw** gezien, Tweeduizend El (PM).
Hoge aantallen van **Roek**: 3/9 De Broekermeer 6 (PM), 11/8 Nieuwe Gouw 22 (SH, WP), 29/8 Aetsveldsche Polder 11 (EdB).
Matkop wordt relatief schaars: af en toe op de Vijfhoek (12/8 zingend, EdB), en driemaal in het Diemerpark. Geen waarnemingen vóór 10/8. Slechts 1 waarneming van **Zwarte Mees**: 23/9 Westgaarde (JvB).
Op 1/9 vliegt een **Buidelmees** naar zuid over de Aetsveldsche Polder; "met langgerekte roep" (EdB, RivD).
De meeste waarnemingen van **Baardman** zijn afkomstig uit Waterland (max. 8 op 16/8) en vanaf de Vijfhoek en Muider kust (max. 9 op 30/9).
Op 3/9 is een **Boomleeuwerik** ter plaatse te Overdiemen (WP, EH).
Laatste **Oeverzwaluw**: 15/9 Volgermeer (WP), laatste **Huiszwaluw**: 29/9 Waterland 12 ex. (MS).
Naast de Vijfhoek, Muider kust, Diemerpark en omgeving en Polder IJdoorn wordt de **Cetti's Zanger** gehoord bij de Ouderkerkerplas 6/8 (PR) en Botshol 6/9 (Warner Reinink).
De **Grote Karekiet** die zich in de voorliggende periode ophield aan de Koenenkade wordt alleen nog gehoord op 1/7 (EdB, RivD).
In de Volgermeer wordt op 4/9 een **Waterrietzanger** ontdekt (WP). Deze zeldzame trekvogel met kenmerkende kruinstreep is lastig te vinden maar roept af en toe en wordt hier door velen waargenomen t/m 6/9.

De laatste zingende **Bosrietzanger** wordt gehoord aan de Distelweg op 18/7 (RV). Er is nog wel een latere zichtwaarneming (met foto), maar deze sluit een Kleine Karekiet niet uit. In die zin is de slide-show van Garry Bakker (zoek op: de-ene-karekiet-is-de-ander-niet) erg leerzaam; ooit toegelicht op een Sovon-dag.
Andere laatste data: **Rietzanger** 6/9 Volgermeer (IA) en Botshol (Manon Kerste), **Spotvogel** 2/8 bij Fort Botshol (WvdS), **Braamsluiper** 31/8 Diemerpark (FvG), **Grasmus** 8/9 Poppendammergouw (MS), **Blauwborst** 16/9 Ilperveld (AT).
De laatste zingende **Sprinkhaanzanger** wordt gehoord op 4/8 in de Haven Ballast (René Vos) en de laatste zingende **Snor** wordt gehoord op 27/7 in Polder IJdoorn (FvG).
De eerste **Beflijster** van het najaar vliegt op 28/9 over het Diemerpark (FvG). Ook op de 2 resterende septemberdagen erna worden ze daar waargenomen, net als over de Vijfhoek (SH, RB, EdB). Op 29/9 een vogel naar zuidwest in het Schinkelbos (PR).

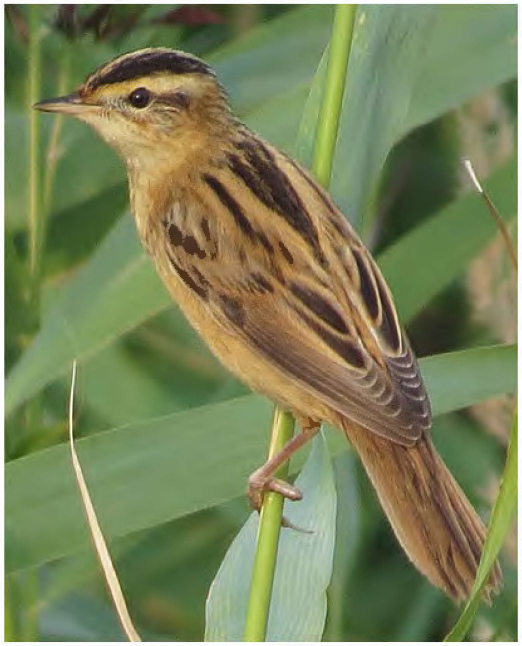
FOTO: FRANK VAN GROEN

Waterrietzanger, Volgermeerpolder, 4 september 2018

Op 14/9 een **Grote Lijster** vliegend over de Vijfhoek (SH), en nog 1 op 27/9 (EdB).
Op 9/9 een vrouwtje **Gekraagde Roodstaart** op Landscroon (GL), en in de periode 10-20/9 max. 3 ex. in Hoofddorp (ML). Op 29/9 een jong mannetje in de Bovenkerkerpolder (René Wolbers) en op 30/9 1 ex. in de Afrikahaven (Nico Hopman).
Van **Paapje** zijn er relatief veel waarnemingen in september; 98 waarnemingen van bijna 200 ex. t.o.v. 25 waarnemingen van 42 ex. vorig jaar. Ze zijn vooral gezien in Waterland, de polders rondom Weesp, Bovenkerkerpolder, Schinkelbos, Schiphol, Afrikahaven en Diemerpark.
Op 7/9 wordt een **Tapuit** waargenomen aan de Bloemendalergouw, geringd als juveniel in de Eierlandse Duinen op Texel (SH, WP); "het opmerkelijke van deze aflezing is dat we de vogel niet hebben terug gezien op de geboorteplaats (broedplaats) in 2018, dus een erg waardevolle aflezing", aldus Frank Majoor.
In de periode 12/8-22/9 max. 4 **Grauwe Vliegenvangers** op Landscroon (RBe). Op 30/7 worden van deze soort 3 jongen gemeld in het A'damse Bos (WvdS). **Bonte Vliegenvanger** is in het voorjaar niet waargenomen en in de nazomer slechts mondjesmaat: 28/8 Diemerpark (WP), 28/8 en 6/9 Westgaarde (JvB), 10-18/8 Hoofddorp (1e wrn. ML), 22/8-11/9 Landscroon (1e wrn. GL).

De **Engelse Kwikstaart** van Schiphol is daar aanwezig tot en met 28/8 (PM). Op 29/8 is er kortstondig 1 aanwezig in de Aetsveldsche Polder (EdB, RivD). In de Lutkemeer zit een **Noordse Kwikstaart** op 3/9 (HJ).
Vier vroege waarnemingen van **Grote Gele Kwikstaart**: 5/7 Oosteinderweg, Aalsmeer (FvG), 17/7 Uitdam 2 opvliegend (WvdS), 10/8 Muider kust (EdB), 18/8 Vijfhoek (GvD). Bij de plasjes aan de Distelweg is op 28/7 en 29/7 een man **Rouwkwikstaart** aanwezig (RV).
Een **Duinpieper** wordt gemeld over Weesp; "lange staart en egaal beige ongestreepte onderkant" (RBe). In het Geuzenbos zingt minimaal 1 **Boompieper** op 4/7 en 7/7 (WP, HJ).
De eerste **Kepen** verschijnen 29/9: Schinkelbos, Vijfhoek en Aetsveldsche Polder.
Een mogelijke **Europese Kanarie** wordt gehoord bij Schiphol op de kruising Tweeduizend El / Sloterweg; "3 x kort zingend. Vogel helaas niet gezien" (HJ). Ook onzeker is een juveniele vogel in Polder IJdoorn op 21/7; "bruinig gestreept, leek een juveniel want zag geen geel. Golvende vlucht. Het heldere geluid kwam overeen met xeno-canto.org/419193" (SH); "hoge ~5-voudige triller, frequentie daalt iets" (LIJ); "vinkachtig vogeltje in golfvlucht op 20m hoogte met ongeveer 5* een aflopend trillertje als roep" (Jan Wies).
Eén juli-waarneming van **Sijs**: vliegend over de Vijfhoek 12/7 (SH). Daarna pas weer waargenomen op 16/9.
Fraters worden langsvliegend waargenomen over IJburg; "vlogen erg dichtbij langs en zo kon Kneu worden uitgesloten". Navraag leerde dat ook de roze stuitjes zijn gezien (Willem van der Waal).
Overtrekkende **Ortolanen** worden 's nachts met behulp van geluidsopnamen vastgelegd, vijfmaal in de Weteringschansbuurt op 23, 29 en 31/8 (SH) en vijfmaal in de Watergraafsmeer op 24, 28, 31/8 en op 5 en 7/9 (GvD). Op 2/9 vliegen er - overdag - 2 over de Vijfhoek (GvD, SH, FV).

Gebruikte afkortingen

AJ	Auke Jansen	HJ	Han Jacobs	PT	Paul Tak
AS	Adrie Streefland	HvO	Hans van Oosterhout	RB	Rob Baars
AT	Anton Telder	JM	Jan Mudde	RBos	Roely Bos
EdB	Ellen de Bruin	JvB	Jan van Blanken	RivD	Ricardo van Dijk
EH	Erik Hölscher	LIJ	Lodewijk IJlst	RBe	Ruurd Bennink
EV	Els Velzing	ML	Marco Leloux	RV	Ruud Vlek
FV	Frank Visbeen	MS	Marianne Slot	SH	Sander Hietkamp
FvG	Frank van Groen	NA	Niels Aagaard	WP	William Price
GK	Guido Klerk	NvdW	Nittert vd Water	WS	Will Schep
GL	Gert Lagerweij	PM	Paul Marcus	WvdS	Wim van der Schot
GvD	Guus van Duin	PR	Pim Rijk	ZH	Zaïnal Haberham

Wat vinden de buren? *John van der Woude*

VWG Zuid-Kennemerland - Fitis jg. 54, 2018 nrs. 2 en 3
Raaf mogelijk terug in Kennemerduinen
Het landelijke natuurontwikkelingsproject "Dood doet leven" probeert aaseters zoals Raaf tegemoet te komen door op stille plekken kadavers van bijvoorbeeld grote grazers te laten liggen. Kadavers vormen een belangrijk onderdeel van de voedselketen voor soorten als Raaf, Vos en Zeearend, maar uiteraard ook voor allerlei kevers en vliegen. In de duinen van het nationaal park Zuid-Kennemerland werd een gestorven Schotse Hooglander aangemerkt als 'kringloopkadaver', op een afgelegen plek. Met cameravallen werd vervolgens geregistreerd welke dieren hierop afkwamen. Dat bleek behalve Eksters, Zwarte Kraaien en Vossen twee Raven op te leveren. Gehoopt wordt dat met een voortzetting van dit kringloop-experiment de Raven vaste bewoners worden van de Kennemerduinen.

Grootse broedvogelkartering Kennemerduinen
In 2016/2017 is maar liefst 3600 hectare van het nationaal park Zuid-Kennemerland geïnventariseerd op broedvogels. Het landschap varieert van zeereep en open duin tot struwelen, binnenduinrandbos en landgoederen. De talrijkste van alle 96 vogelsoorten was Fitis met 1642 territoria, gevolgd door Grasmus met 1027 territoria. Vijftien soorten van de nieuwe Rode Lijst broeden er, met in totaal 1200 territoria. Dit betreft onder andere Nachtegaal (de talrijkste van de Rode Lijstsoorten hier), Grauwe Vliegenvanger, Spotvogel, Grote Lijster, Graspieper, Koekoek, Ransuil, Zwarte Mees. Doordat er meer open zandige plekken zijn gecreëerd doet Boomleeuwerik het nu met 163 territoria beduidend beter dan in de afgelopen decennia. Er waren ook twee territoria van Roodmus!

Vogelwacht Utrecht - De Kruisbek jg. 61, 2018 nrs. 2, 3, 4.
Vogelparadijs De Eempolders
De Eempolders vormen één van de belangrijkste weidevogelgebieden in West/Midden-Nederland. Het is een groot gebied langs het riviertje de Eem, ten oosten van Baarn. Een bij veel vogelaars geliefd pad loopt over de zomerdijk vanaf de Corsrijkseweg naar het Eemmeer. Dit deelgebied heet Noordpolder te Veld en de lucht kan er vol hangen met territoriale weidevogels, zeker als er weer eens een Bruine Kiekendief langskomt. Lokale vogelaars gaan voor bijzondere doortrekkers graag naar het plasdrasgebied langs de doodlopende Kampenweg in het noorden van de Eempolders (52.2826, 5.2958). Intrigerend zijn de broedgevallen van Velduilen de afgelopen jaren. De meeste kans om ze te zien is in de avondschemer langs de Noord Ervenweg.

Broedvogels Tienhovense Plassen
Ten oosten van Breukelen liggen de Tienhovense Plassen, destijds net als de Botshol (dat tot het werkgebied van de VWGA behoort) een bekend gebied voor Woudaap. Eveneens net als in de Botshol loopt hier al decennia lang een broedvogelinventarisatie, met vergelijkbare trends (zoals de neergang van Grote Karekiet en de sterke opkomst van Rietzanger). Ook wordt hier net als in de Botshol gezorgd voor een rijke stand van Snor, door in de winter struiken en boompjes uit het riet te verwijderen.

De onbekende Leusderheide
De Leusderheide is een 1000 hectare groot oefenterrein van Defensie tussen Amersfoort en Doorn. Omdat je er niet in mag is het voor veel vogelaars terra incognita gebleven, behalve voor de geluksvogels die er inventariseren. Die tellen maar liefst 40 territoria van Nachtzwaluw, 70 territoria van Roodborsttapuit en 35 territoria van Boomleeuwerik. Daar staat wel tegenover dat Wulp, Tapuit en Geelgors er niet meer broeden. Rode Lijstsoorten Koekoek, Ransuil, Veldleeuwerik en Kneu zijn stabiel. In de meeste winters verblijven er maar liefst vier Klapeksters. Verder staat het gebied bekend om de grote aantallen Zandhagedissen, naar schatting 25.000. Vanaf de Doornseweg (Leusden) heb je met ochtendlicht goed zicht op een groot heideveld, en dat is maar ruim een half uur rijden met de auto vanuit Amsterdam. Toch is het jammer dat we dit veruit grootste heidegebied in de wijdere omgeving van Amsterdam niet kunnen betreden.

VWG Het Gooi en omstreken – De Korhaan jg. 52, 2018 nr. 3
Broedgeval Zeearend in het Eemmeer
Het eiland de Dode Hond ligt middenin het Eemmeer en is daar in de jaren ’60 speciaal aangelegd als natuurgebied, met een beperkte recreatieve functie. In 2018 was er op dit eiland een succesvol broedgeval van Zeearend, met één uitgevlogen jong. Er waren verzoeken om op het eiland meer recreatie toe te staan, maar die zijn inmiddels wijselijk genoeg ingetrokken.

KNNV Amsterdam – Blaadje jg. 38, 2018 nr. 2
De bomen van de Nieuwe Ooster
Op de Nieuwe Oosterbegraafplaats (Kruislaan, Watergraafsmeer) staat een grote verscheidenheid aan boomsoorten. Zouden vogelaars eigenlijk niet meer moeten weten van bomen, de nestelplaats van zoveel vogelsoorten immers? Met een bomengids of de app Obsidentify kun je hier oefenen. Op het internet valt er meer over het arboretum te lezen: https://www.denieuweooster.nl/arboretum/

De Oude Haagseweg
De berm en vooral de middenberm van de Oude Haagseweg bij de Nieuwe Meer is rijk aan bijzondere planten van schrale grond, waaronder orchideeën. Dankzij de holle vorm van de middenberm staan daar ook nog vochtminnende planten.

Ledenmutaties

Nieuwe leden
Mw. Oliemans, Amsterdam
Dhr. P. Rijks, Amstelveen
Mw. M.R. Visser, Amsterdam
Mw. W. Wilgenhof, Amsterdam
Dhr. J. Janmaat, Amsterdam
Mw. M. Erasmus, Amsterdam

Uitgeschreven
Mw. E. Peelen, Amsterdam
Mw. A. van der Vaart, Amsterdam
Fam. Veenman-Bus, Naarden
Dhr. J. Vis, Amsterdam

Overleden
Mw. Sterkenburg-Dijkerman

Colofon

Redactie: Roely Bos, 06-81141840, roelybos@gmail.com, Frank van Groen, fm.vangroen@kpnmail.nl
Vormgeving: Robert Heemskerk, 036-8801403, rob@robertheemskerk.nl
Voorzitter: Marc Menon, 06-51595399, m.menon@online.nl
Secretaris: Marion de Groot, 06-13740370, secretariaat@vogelsamsterdam.nl
Penningmeester: KeesJan van Bergeijk, 06-10925942, kijegreb@ziggo.nl
Algemene bestuursleden: Teun van Dijk, 020-6141492, tr.vandijk@planet.nl, Ruud Wolterman, 020-6004155, r.wolterman@amc.uva.nl, Vacature
Commissie Bescherming: Frank Warendorf, 020-6625018, warendorf1@zonnet.nl
Commissie Veldwerk: Kolonievogels & broedvogelinventarisaties: Frank van Groen, fm.vangroen@kpnmail.nl, MUS (Meetnet Urbane Soorten): ellen.de.bruin@hotmail.com
Schaarse en bijzondere broedvogels: Teun van Dijk, tr.vandijk@planet.nl
Watervogeltellingen & midwintertelling: Jip Binsbergen, e.m.binsbergen@uva.nl
Waarnemingensecretaris: Ellen de Bruin, ellen.de.bruin@hotmail.com
Standwerk: Vacature
Excursies: Mieke Kranstauber, miekekranstauber@hetnet.nl.
Jeugdvogelclub: Annelies de Kleyn, anneliesdekleyn@hetnet.nl
Lezingen: Marion de Groot, secretariaat@vogelsamsterdam.nl
Website: www.vogelsamsterdam.nl
AVN: groups.yahoo.com/group/Amsterdams_VogelNet
Lidmaatschap leden: €17,50 Stadpas: €15,- Huisgenootleden: €4,50,
Betaling via NL 60 INGB 0005060400, t.n.v. Vogelwerkgroep Amsterdam te Amsterdam
Postadres: Heemstedestraat 26-II, 1058NM Amsterdam

Overname van artikelen: gaarne in overleg met de redactie
Deadlines van De Gierzwaluw: 20 januari, 20 april, 20 juli, 20 oktober.